

Bilag L: Kilder vedrørende fogedhvervet og Hans Stange

Kilder: Lensregnskaber og amtsregnskaber

Kilder til fogedhvervet:

Bilag til lensregnskabet fra 1. maj 1653 til 1. maj 1654 angående foged Peder Slagter

I selve regnskabet er skrevet følgende forklaring til bilaget:

Hasselø

Hendes fyrstelige nåde prinsessen haver nådigst bevilget Peder Hansen Slagter ibidem en øde gård, Peder Madsen tilforn havde, at må nyde samme gård til gårdens opbyggelse fri for landgilde er udi 3 år ...

Bilag nr. 179

Stormægtigste højbarne fyrstinde allernådigste prinsesse Gud allermægtigste spare og bevare eders højfyrstelige nåde ved langvarig sundhed timelig glæde og evig velfærd.

Eftersom allernådigste prinsesse, her nu tilstunder stor forandring til hoffet hvilket og såvel rækker til mig, som en eders høj fyrstelige nådes ringeste tjener, haver tjent en langsommelig tid, ville og endnu gerne tjent længere dersom eders høj fyrstelige nåde havde blevet her, og havde med mig nådigst været tilfreds, mens efterdi tider og lydigheden andet tilsiger, og forventer og næringer her udi Nykøbing bliver ringe, og der er en øde gård på Hasselø, hvorpå Peder Madsen senest haver boet og fogden der sammesteds nu bruge jorden, og haver brugt den udi fire eller fem år hvilken gård er ganske forfalden så der er, så at sige hverken stik heller stage mere falden der af så at ingen den kunne påtage igen at opbygge medmindre han; af de med høje øvrighed vederfares, ved ring med bygningstømmer frihed for hovning og skånsel på landgilde, indtil så længe, gården igen med et alhus og en lade, som haver været i fornum tid, bliver opsat hvilket Hans Jensen eders høj fyrstelige nådes ridefoged vel vitterligt er, samme gård med des tillæggelse allernådigste prinsesse er jeg allerunderdanigst begærendes dersom eders høje fyrstelige nåde mig den, eftersom forskrevet står og uden fæste nådigst ville forunde, så og derhos mig nådigst måtte blive bevilget det liden fogderi som der på landet falder at jeg såsom en fattig ringe hof tjener des bedre kunne leve udi beskærmelse for andre hæderlige menighed, hvilket alt, kunne være eders høj fyrstelige nåde en ganske ringe skade, og jeg fattige tjener kunne have nogen næring deraf for mig min hustru og små umyndige børn eftersom jeg også med avling er bevendt at omgås og da ville jeg holde det højt og for en nådig bevilling og for min lange besværlige tjeneste en nådigst må, som vi ikke ville forglemme men

stedse med forbøn til Gud ihukomme her på allerunderdanigst et nådigt og mildt svar for [ulæseligt] actum it supra

Eders højfyrstelige nådes allerunderdanigste og ydmyge tjener Peder Hansen Slagter

Prinsessens resolution:

Efter herpå specificerede ridefogdens erindring have vi nådigst bevilget supplikanten for hans lange tjeneste for omrørte øde gård på Hasselø nu til påske først kommendes samt og fogderiet fri for fæste at må og skal nyde og uden forhindring besidde sin livstid, medens han landgilde fri belanger, derfor alleneste de tre første år til gårdens opbyggelse og forbedring at må være forskånet, og skal ridefogden lade hannem nødtørftige bygningstømmer dertil bekomme hvorimod han skal sig tilforpligte for gård at opbygge og vedligeholde som det sig bør

Signatum Nykøbing Slot den 12. februar 1652 Magdalena Sibylle

Ridefoged Hans Jensen Stenholdts erklæring:

Herpå skal ridefogden sig straks erindre om det herefter supplikations indhold kan ske uden videre besværing signatum Nykøbing den 12 februar Anno 1652 Magdalena Sibylle

Efter min allernådigste prinsessens nådigste befaling er dette min underdanigste erklæring som følger først da haver Jens Pedersen fæst samme øde gård 1649. den 3. juli med slig vilkår gården at besidde bebygge og forbedre som forsvarligt kunne er, hvilket dog udi ingenlunde måder endnu hid indtil sket er, synes derfor vel bedst at være, om hendes højfyrstelige nåde Peder Slagter den ville af nåde forunde, og han den efter hans supplikations indhold, den herefter at bringe på fode og udi bo igen, hvis sig fogderiet belanger, landgildes forskånelse, og bygningstømmers behjælpelse, indstilles allerunderdanigst udi hendes fyrstelige nådes egen gode vilje,

Nykøbing den 12. februar 1652 Hans Jensen Stenholdt

Skovrulle bilagt lensregnskabet 1/5 1654-1/5 1655

Peder Slagter på Hasselø haver leveret for Hasselø mænd for 20 læs ved...

Tingsvidne 9/9 1667 vedrørende skovene, bilagt amtsregnskabet 1/5 1667-1/5 1668, hvor Hans Stange er åsynsmand

...På høj øvrigheds vegne befales hermed efterskrevne otte åsyns mænd, nemlig Peder Rasmussen på Bønved, Rasmus Myssen i Nørre Ørslev, Peder Knudsen i Horbelev, Jens Hansen i Tunderup, Jens Hansen i Skjoltrup, Claus Clausen i Halsskov, Hans Stang på Hasselø og Rasmus Pedersen i Falkerslev, som til Sønder Herreds ting udi Falster den 15. august næst afvigte er opkrævede, at de straks skal begive dem på samtlige kronens skove udi bemeldte Sønder Herred, og de med flid grangivelig syne og se, hvorledes de udi dette år ved olden sær af bog og sær af agern af bed er velsignede, og rigtig forklare både kronens og lodsejerne, hvor mange svin på enhver skovpart kan indbrændes og hædes, og deres afsigelse ved ed derom til bringe på forordnede papir at give beskrivelse som de agter at forsvare... Nykøbing den 22. august 1667 Hans Jensen Steenholdt

Skovrulle bilagt amtsregnskabet 1/5 1669-1/5 1670, hvor det fremgår, at Hans Stange er foged Hasselø 17 bomænd til ildebrændsel hver 3 læs a 8 skilling er 4 rigsdaler ½ mark, Hans Stange foged til ildebrændsel 4 læs a 8 skilling er 2 mark, 6 husmænd til ildebrændsel hver 1 læs a 8 skilling er 3 mark.

Skovrulle bilagt amtsregnskabet 1/5 1673-1/5 1674, hvor fogeden benævnes skovfoged Hasselø 17 bomænd hver 2 læs ildebrændsel for betaling, 6 husmænd hver 1 læs ildebrændsel for betaling, Skovfogeden til ildebrændsel, bygningstømmer og hjultømmer 6 læs

Kilder til Hans Stanges drift af øde jord og en øde gård i Væggerløse:

Landgilderegnskab i amtsregnskabet 1/5 1661-1/5 1662 vedrørende Væggerløse
Hans Andersen og Hans Olsen af en øde jord 1 tønde byg og 2 skæppe havre.

Landgilderegnskab i amtsregnskabet 1/5 1662-1/5 1663 vedrørende Væggerløse
Hans Korte og Hans Stang af Hasselø af en øde gård 2 tønder byg, 2 tønder havre og 2 gæs.

1662-matriklen vedrørende Væggerløse

Hans Korte og Hans Stange på Hasselø af Jens Mikkelsens øde gårds jord. Bygden øde og afbrændt, jorden i brug. Kan årlig så rug 19 skæpper, byg 19 skæpper, havre 14 skæpper, avle 3 læs hø.

Fæsteregistret i amtsregnskabet 1/5 1665-1/5 1666

Oluf Hansen fæste den øde gårdstuf i Væggerløse med jorden udi markerne, Anders Jensen før påboede, skal bygge på stuffen. 2 rigsdaler.

Tingsvidne den 25. maj 1666 over forarmede og øde gårde på Gedser, bilag til amtsregnskabet 1/5 1665-1/5 1666

Væggerløse: Hans Stange antaget en øde gård at bygge, som Peder Olsen og Bo Andersen haver brugt jorden til. Forskånsel 4 tønder byg.

Restance i amtsregnskabet 1/5 1665-1/5 1666

Væggerløse: Hans Stange 5 tønder byg

Jordebogen i amtsregnskabet 1/5 1670-1/5 1671 (sammenlign med bilag I: Syn)

Væggerløse: nr. 2 Peder Andersens gård ved magt.

Tingsvidne den 12. maj 1671 over forarmede og øde gårde på Gedser, bilag til amtsregnskabet 1/5 1670-1/5 1671

Væggerløse: Hans Stange i Peder Andersens gård forarmet 3 tønder landgilde.

Tingsvidne den 26. juli 1672 over forarmede og øde gårde på Gedser, bilag til amtsregnskabet 1/5 1671-1/5 1672

Væggerløse: Oluf Olufsen tilsat til Hans Stanges gård 1 år fri for landgilde.

Restance af jordebogen 1/5 1671-1/5 1672, amtsregnskabet 1/5 1671-1/5 1672

Hans Olsen Stang 3 tønder byg.